

stowa

RWZI'S IN HET LICHT VAN DE IPPC-RICHTLIJN

STOWA RAPPORT

2007
W01

stowa@stowa.nl www.stowa.nl
TEL 030 232 11 99 FAX 030 232 17 66
Arthur van Schendelstraat 816
POSTBUS 8090 3503 RB UTRECHT

Publicaties van de STOWA kunt u bestellen bij:
Hageman Fulfilment POSTBUS 1110, 3330 CC Zwijndrecht,
TEL **078 623 05 00** FAX 078 623 05 48 EMAIL info@hageman.nl
onder vermelding van ISBN of STOWA rapportnummer en een afleveradres.

COLOFON

UITGAVE STOWA, Utrecht, februari 2007

AUTEUR ing. J.J.M. Baltussen (BACO-adviesbureau)

BEGELEIDINGSCOMMISSIE

ir. P.H.A.M.J. de Bekker (Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden)

ing. C.D. Bennis (Provincie Noord-Brabant)

J.W. de Jong (Wetterskip Fryslân)

ing. J.A. Nieuwlands (Waterschap Zeeuwse Eilanden)

ir. C.P. Petri (Waterschap Rijn en IJssel)

ir. G. Stobbelaar (Infomil)

ir. C.A. Uijterlinde (STOWA)

ing. W.G. Wiessner (Waterschap Brabantse Delta)

FOTO Luchtfoto van de in aanbouw zijnde rwzi Dordrecht, ingeklemd tussen Gevudo, DRSH en Dupont.
Foto is eigendom van Waterschap Hollandse Delta

DRUK Kruyt Grafisch Advies Bureau

STOWA rapportnummer 2007-W01

DE STOWA IN HET KORT

De Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer, kortweg STOWA, is het onderzoeksplatform van Nederlandse waterbeheerders. Deelnemers zijn alle beheerders van grondwater en oppervlaktewater in landelijk en stedelijk gebied, beheerders van installaties voor de zuivering van huishoudelijk afvalwater en beheerders van waterkeringen. Dat zijn alle waterschappen, hoogheemraadschappen en zuiveringsschappen en de provincies.

De waterbeheerders gebruiken de STOWA voor het realiseren van toegepast technisch, natuurwetenschappelijk, bestuurlijk juridisch en sociaal-wetenschappelijk onderzoek dat voor hen van gemeenschappelijk belang is. Onderzoeksprogramma's komen tot stand op basis van inventarisaties van de behoefte bij de deelnemers. Onderzoekssuggesties van derden, zoals kennisinstituten en adviesbureaus, zijn van harte welkom. Deze suggesties toetst de STOWA aan de behoeften van de deelnemers.

De STOWA verricht zelf geen onderzoek, maar laat dit uitvoeren door gespecialiseerde instanties. De onderzoeken worden begeleid door begeleidingscommissies. Deze zijn samengesteld uit medewerkers van de deelnemers, zonodig aangevuld met andere deskundigen.

Het geld voor onderzoek, ontwikkeling, informatie en diensten brengen de deelnemers samen bijeen. Momenteel bedraagt het jaarlijkse budget zo'n zes miljoen euro.

U kunt de STOWA bereiken op telefoonnummer: 030-2321199.

Ons adres luidt: STOWA, Postbus 8090, 3503 RB Utrecht.

Email: stowa@stowa.nl.

Website: www.stowa.nl

RWZI'S IN HET LICHT VAN DE IPPC-RICHTLIJN

INHOUD

	STOWA IN HET KORT	
1	INLEIDING	1
2	EUROPESE RICHTLIJNEN VAN BELANG	2
3	INTERPRETATIE EUROPESE RICHTLIJNEN	3
3.1	'Afvalstof' of 'afvalwater'	3
3.2	'Verwijdering' of 'nuttige toepassing'	3
3.2	Reikwijdte van de IPPC-richtlijn	5
4	CASUSSEN	7
4.1	Voorbeeld 1: Aanvoer en verwerking van zuiveringslib	7
4.2	Voorbeeld 2: Zuiveringslib en methanol	7
5	VASTSTELLEN BBT'S	9
6	BREF'S VAN TOEPASSING OP RWZI'S	10
7	PROVINCIES OVER DE TOEPASSING VAN IPPC OP RWZI'S	11
8	REACTIES BEVOEGD GEZAGEN OP BBT-TOETSTABELLEN	12
9	CONCLUSIE	13

1

INLEIDING

Met ingang van 31 oktober 2007 zullen bepaalde bedrijfsmatige activiteiten moeten voldoen aan de Europese IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention and Control). In Nederland wordt deze richtlijn de geïntegreerde preventie en beperking van verontreiniging-richtlijn (GPBV) genoemd. In deze notitie wordt verder de IPPC-afkorting gebruikt.

Ook bepaalde rioolwaterzuiveringsinrichtingen (rwzi's) zullen onder deze richtlijn vallen. Deze notitie gaat in op de criteria die van belang zijn voor het bepalen van al dan niet IPPC-plichtige rwzi's.

Dit document alsmede de BBT-toetstabellen zijn met name bedoeld om zuiveringbeheerders inhoudelijke informatie te verstrekken over Europese regelgeving. Het wordt benadrukt dat dit document informatief van aard is.

De informatie in dit document is opgesteld aan de hand van wet- en regelgeving. Interpretatie heeft onder andere plaatsgevonden met terugkoppeling naar VROM, Uitvoering Afvalbeheer, Infomil en Steunpunt wateremissies.

Over de in hoofdstuk 3, Interpretatie Europese richtlijnen, gegeven criteria is nauwelijks relevante jurisprudentie beschikbaar waardoor een nadere afbakening niet mogelijk is. Inmiddels is de definitie 'afvalwater' voorgelegd aan de IPO-werkgroep 'afvalstoffen'.

Verder moet gerealiseerd worden dat bevoegd gezagen (Provincie, Gemeente, Ministerie van V&W) hun eigen verantwoordelijkheid hebben. Inmiddels is van een viertal Provincies een (niet gelijklopende) interpretatie ontvangen inzake de IPPC-plicht van rwzi's.

De lijst met gebruikte afkortingen is opgenomen in bijlage I.

2

EUROPESE RICHTLIJNEN VAN BELANG

Om te bepalen welke rwzi's IPPC-plichtig zijn, zijn een aantal Europese richtlijnen van belang. De belangrijkste hiervan zijn:

1. de afvalstoffenrichtlijn.

De afvalstoffenrichtlijn 75/442/EEG is gewijzigd bij 91/156/EEG en 96/350/EG. Bij richtlijn 91/156/EEG zijn de eerste 12 artikelen van de afvalstoffenrichtlijn 74/442/EEG vervangen door 18 artikelen en een deel van de artikelen is hernoemd. Bij richtlijn 96/350/EEG zijn de bijlagen IIA en IIB van de afvalstoffenrichtlijn 74/442/EEG volledig vervangen. Met andere woorden, zonder richtlijnen 91/156/EEG en 96/350 EG kan de afvalstoffenrichtlijn 74/442/EEG niet worden gelezen.

Onder andere vanwege de vele amendementen is per 5 april 2006 een nieuwe geconsolideerde afvalstoffenrichtlijn (2006/12/EC) van kracht. Deze (Engelstalige) richtlijn vervangt de afvalstoffenrichtlijn 74/442/EEG die, zoals eerder gezegd, op tal van punten was gewijzigd.

2. de IPPC-richtlijn.

Deze richtlijn is van belang omdat daarin wordt bepaald welke activiteiten beschouwd moeten worden op toepassing van best beschikbare technieken (BBT's) ter bevordering van voorkoming van verontreiniging en nuttige toepassing van afvalstoffen.

3

INTERPRETATIE EUROPESE RICHTLIJNEN

De vraag is welke rwzi's IPPC-plichtig zijn. Het gaat daarbij in elk geval om rwzi's die afval verwerken. De van belang zijnde criteria zijn uitgewerkt in de volgende paragrafen.

3.1 'AFVALSTOF' OF 'AFVALWATER'

Voor sommige soorten afval is het de vraag of het aangevoerde materiaal aangemerkt moet worden als 'afvalstof' of als 'afvalwater'. Op grond van art 2 lid 1, b onder IV van richtlijn 2006/12/EC valt *afvalwater, met uitzondering van afvalstoffen in vloeibare vorm*, buiten de werkingssfeer van de richtlijn. Let op: vloeibare afvalstoffen vallen dus binnen de werkingssfeer van de richtlijn 2006/12/EC en dus de IPPC-richtlijn. Het gaat daarbij om afvalstoffen die behoren tot de categorieën Q1 tot en met Q16. In deze lijst zijn ook voorbeelden genoemd. De lijst is echter niet uitputtend. Algemeen wordt verondersteld, hoewel de bevoegd gezagen daar verschillend over denken, dat stedelijk afvalwater per as aangevoerd (waaronder ook huishoudelijk afvalwater en septictankslib) niet behoort tot de categorieën Q1 tot en met Q16 en onder de definitie van 'afvalwater' valt. Infomil maar ook VROM hebben daar een andere mening over. Huishoudelijk afvalwater of slib van septictanks, aangevoerd per as en niet via het riool, wordt door hun gezien als 'afval' in het geval dat het per as wordt aangevoerd. Het is 'afvalwater' als het via het riool wordt aangevoerd.

Zuiveringsslib wordt min of meer specifiek genoemd onder categorie Q9. Echter ook dit vormt een discussiepunt. Gezien de aard en herkomst van zuiveringsslib zou dit ook als stedelijk afvalwater gezien kunnen worden. Het merendeel van de bevoegd gezagen zien zuiveringsslib echter als een afvalstof. Volgens het ministerie van VROM moeten zowel zuiveringsslib als huishoudelijk afvalwater per as aangevoerd als 'afvalstof' worden gezien.

3.2 'VERWIJDERING' OF 'NUTTIGE TOEPASSING'

De industriële activiteiten genoemd in bijlage I zijn bij toepassing van art. 1 van de IPPC-richtlijn onderworpen aan de regels van de IPPC-richtlijn. Categorie 5.3 van bijlage I beperkt zich tot *Installaties voor de verwijdering van ongevaarlijke afvalstoffen in de zin van bijlage IIA van Richtlijn 75/442/EEG, rubrieken D8 en D9 met een capaciteit van meer dan 50 ton per dag*. Hiermee worden afvalstoffenverwerkers bedoeld. Voor deze categorie zijn twee elementen van belang. De drempelwaarde van 50 ton per dag en daarnaast de verwijderingshandeling. Met *verwijdering* (disposal) wordt bedoeld het verwerken van afvalstoffen met het doel om dit te verwijderen. Wanneer afvalstoffen nuttig toegepast worden betreft het geen verwijderingshandeling. Welke handelingen gezien worden als *nuttige toepassing* (recovery) is aangegeven in bijlage IIB van de afvalstoffenrichtlijn (Recovery operations). Daarin worden een 13-tal R-handelingen opgesomd. Het is overigens niet duidelijk of dit een uitputtende lijst is.

Het gaat daarbij om de volgende handelingen voor de nuttige toepassing (alleen de relevante handelingen zijn genoemd):

- R 1 Hoofdgebruik als brandstof of een andere wijze van energieopwekking
- R 3 Recycling/terugwinning van organische stoffen die niet als oplosmiddel worden gebruikt (met inbegrip van compostbemesting en bemesting met andere biologisch omgezette stoffen)
- R 4 Recycling/terugwinning van metalen en metaalverbindingen
- R 5 Recycling/terugwinning van andere anorganische stoffen
- R 6 Terugwinning van zuren of basen
- R 7 Terugwinning van bestanddelen die worden gebruikt om vervuiling tegen te gaan
- R 10 Uitrijden voor landbouwkundige of ecologische verbetering
- R 11 Gebruik van afvalstoffen die bij een van de onder R 1 tot en met R 10 genoemde behandelingen vrijkomen
- R 12 Uitwisseling van afvalstoffen voor een van de onder R 1 tot en met R 11 genoemde behandelingen
- R 13 Opslag van afvalstoffen bestemd voor een van de onder R 1 tot en met R 12 genoemde behandelingen (met uitsluiting van voorlopige opslag voorafgaande aan inzameling op de plaats van produktie)

De volgende verwijderingshandelingen worden toegepast op rwzi's, te weten:

1. rubriek D8, biologische behandeling op een dusdanige wijze dat verbindingen of mengsels ontstaan die worden verwijderd met een methode genoemd onder de rubrieken D1 tot en met D12. Het aanvoeren van ongevaarlijk afval, waarbij dus afvalwater is uitgesloten (zie eerdere tekst), en vervolgens biologisch behandelen van afval (aëroob en/of anaëroob) vallen dus onder deze rubriek.
2. rubriek D9, fysisch/chemische behandeling op een dusdanige wijze dat verbindingen of mengsels ontstaan die worden verwijderd met een methode genoemd onder de rubrieken D1 tot en met D12. Het aanvoeren van ongevaarlijk afval, waarbij dus afvalwater is uitgesloten (zie eerdere tekst), en vervolgens fysisch/chemisch behandelen van afval (slibontwatering, hitte behandeling, slibdroging) vallen onder deze rubriek.

Voor wat betreft de handelingen genoemd in rubriek D1 tot en met D12 gaat het om verwijdering van een afvalstof.

Een verwijderingshandeling hoeft niet op te houden bij de inrichtingsgrenzen. Wanneer een afvalstof wordt afgevoerd om ergens anders te worden verwijderd dan worden alle handelingen in de 'keten' uitgevoerd met het oogmerk op verwijdering. Met andere woorden zuiveringsslib dat aangevoerd wordt van een andere rwzi en vervolgens ontwaterd wordt (met/of zonder vergisting vooraf) en waarvan de slibkoek elders wordt verbrand wordt gezien als een afvalstof die onderworpen wordt aan verwijderingshandelingen. Wanneer dezelfde slibkoek wordt afgevoerd om nuttig toegepast te worden (dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij toepassing in cementovens) dan heeft de hele keten van handelingen het oogmerk van nuttige toepassing. De desbetreffende rwzi is dan niet IPPC-plichtig (onafhankelijk van de capaciteit).

INTERPRETATIE

Hoewel een rwzi fysiek gezien een verwerkingscapaciteit kan hebben die kennelijk groter is dan de drempelwaarde van de IPPC-richtlijn, kan de capaciteit juridisch beperkt zijn.

De vergunninghouder kan in de vergunning aanvraag aangeven dat minder dan 50 ton per dag wordt ontvangen en/of verwerkt. Dit gegeven zal dan wel ondersteund moeten worden met metingen en registraties. De aangevraagde capaciteit zal door het bevoegd gezag vastgelegd worden in een voorschrift met een eis voor meting en registratie (met het oog op handhaving). In een dergelijk geval is deze rwzi niet IPPC-plichtig.

3.2 REIKWIJDTE VAN DE IPPC-RICHTLIJN

Om te bepalen of alleen de verwerkingsinstallatie dan wel de gehele inrichting onderworpen is aan de IPPC-richtlijn is het begrip 'installatie' van belang.

In het volgende tekstkader is de definitie van installatie gegeven.

INFORMATIE ONTLEEND AAN WEBSITE INFOMIL (17 OKTOBER 2006)*Vraag*

Verschillende categorieën van bijlage I van de IPPC-Richtlijn (96/61/EG) kennen een capaciteitsdrempel in ton/dag. Wordt daarbij uitgegaan van een 24-uurs, volcontinue productie of ontwerpcapaciteit?

Antwoord

Bij het bepalen van de capaciteit wordt uitgegaan van de technische of juridische capaciteit, omdat dit de enige betrouwbare eenheid is. In principe is dit de 24-uurs capaciteit, tenzij deze technisch of juridisch beperkt is.

In sectoren zoals de textielindustrie en leerlooierijen werken veel installaties niet volcontinue. Relatief kleine installaties worden ingezet naar marktbehoefte, zodat 'normale' werktijden op korte termijn overschreden kunnen worden. Inzicht in de 'normale' werktijden is daarom een onbetrouwbare indicator voor daadwerkelijke productie en daarmee de potentiële milieuverontreiniging van de installatie.

De 24-uurs capaciteit kan echter technisch of juridisch beperkt zijn. Zo kan een productielijn voor vleesverwerking technisch beperkt worden door de koel- of vriescapaciteit van de installatie: er kan wel meer vlees verwerkt worden, maar vervolgens kan het niet gekoeld of ingevroren worden. De koel- of vriescapaciteit beperkt daarmee de capaciteit van de vleesverwerking.

Ook kan de capaciteit juridisch beperkt worden: de werkelijke productietijd wordt beperkt met juridische instrumenten. Dit kan bijvoorbeeld een vergunningvoorschrift zijn, mits dit ondersteund wordt door meet- en registratievoorschriften die aantonen dat de vergunde capaciteit op geen enkel moment overschreden is. Ook kunnen andere juridische instrumenten beperkend zijn, zoals beperkingen op grond van de Arbeidstijdenwet, mits dit een betrouwbare, controleerbare indicator is.

INTERPRETATIE

Volgens de definitie gaat het niet alleen om de installatie maar ook andere bedrijfsactiviteiten die daarmee samenhangen en een technisch verband hebben. Het toevoegen van een afvalstof aan de installatie van de waterlijn kan consequenties hebben voor het slib (in kwantitatieve en/of kwalitatieve zin). Het slib wordt verwerkt in de sliblijn. Deze installaties hebben een dusdanig technisch verband met elkaar dat dit wel degelijk consequenties kan hebben voor de emissies.

Wanneer afval wordt verwerkt in de sliblijn volgens handelingen D8 en/of D9 dan zal bij het verwerkingsproces extra filtraatwater en/of extra biogas worden gevormd. Het filtraatwater wordt via de terreinriolering afgevoerd naar de waterlijn. Het biogas wordt geconverteerd in de warmtekrachtkoppeling (WKK). Met andere woorden door het verwerken van afval in de sliblijn treden er onherroepelijk meer emissies op, zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin. Doordat een deel van de emissies worden verwerkt in de andere installaties (de waterlijn en de WKK) zijn ook deze installaties IPPC-plichtig.

De conclusie is dan ook dat in beide geschetste gevallen alle installaties (lees: inrichting) IPPC-plichtig zijn.

4

CASUSSEN

Aan de hand van een tweetal casussen worden een tweetal praktijk voorbeelden toegelicht.

4.1 VOORBEELD 1: AANVOER EN VERWERKING VAN ZUIVERINGSSLIB

Op de rwzi 'A' wordt per as zuiveringsslib (ongevaarlijk afval) aangevoerd. De installatie is in staat om meer dan 50 ton per dag te ontvangen en deze capaciteit is in de vergunningaanvraag ook aangegeven. Het zuiveringsslib wordt ontwaterd. Het filtraat wordt verwerkt via de terreinwaterriolering in de waterlijn van de rwzi. De slibkoek wordt opgevangen in een slib-silo en zeer regelmatig afgevoerd naar een externe verwerker. De externe verwerker verwerkt de slibkoek in een slibverbrandingsinstallatie.

IMPLICATIE INGEVOLGE DE REGELGEVING

Het aangevoerde zuiveringsslib wordt gezien als een afvalstof. De verwijderingshandeling betreft D9. Het filtraat wordt verwijderd volgens handeling D8. De eindverwerker wordt gekenmerkt door een verwijderingshandeling (D10).

De gehele rwzi is IPPC-plichtig omdat de capaciteit meer is dan 50 ton per dag en er sprake is van een verwijderingshandeling D10. Een slibverbrander wordt gezien als een inrichting voor de definitieve verwijdering (D10) en niet als een inrichting voor nuttige toepassing (R1).

In het geval dat de rwzi IPPC-plichtig is moet de inrichting voldoen aan de toepassing van BBT's voor 31-10-2007. Hiertoe zal de vergunninghouder de inrichting moeten toetsen aan de BBT's genoemd in de verschillende BREF's alsmede andere richtlijnen die aangewezen zijn in de Regeling Aanwijzing BBT-documenten.

4.2 VOORBEELD 2: ZUIVERINGSSLIB EN METHANOL

Op de rwzi 'B' wordt per as zuiveringsslib en (afval-)methanol aangevoerd. De installatie is in staat om ca 30 ton per dag zuiveringsslib te ontvangen en te verwerken in de slibontwatering. Voor wat betreft de methanol is de opslagtank groot genoeg om de volle inhoud van een vrachtauto te ontvangen, dat wil zeggen 25 ton. De methanol wordt gedoseerd in de waterlijn als C-bron. Een en ander is weergegeven in de vergunningaanvraag.

Het zuiveringsslib wordt ontwaterd in een centrifuge. Het centrifugaat wordt verwerkt via de terreinwaterriolering in de waterlijn. De slibkoek wordt opgevangen in een slib-silo en zeer regelmatig afgevoerd naar een externe verwerker die het composteert. De compost wordt verbrand als definitieve eindverwerking bij een slibverbrandingsinstallatie..

IMPLICATIE INGEVOLGE DE REGELGEVING

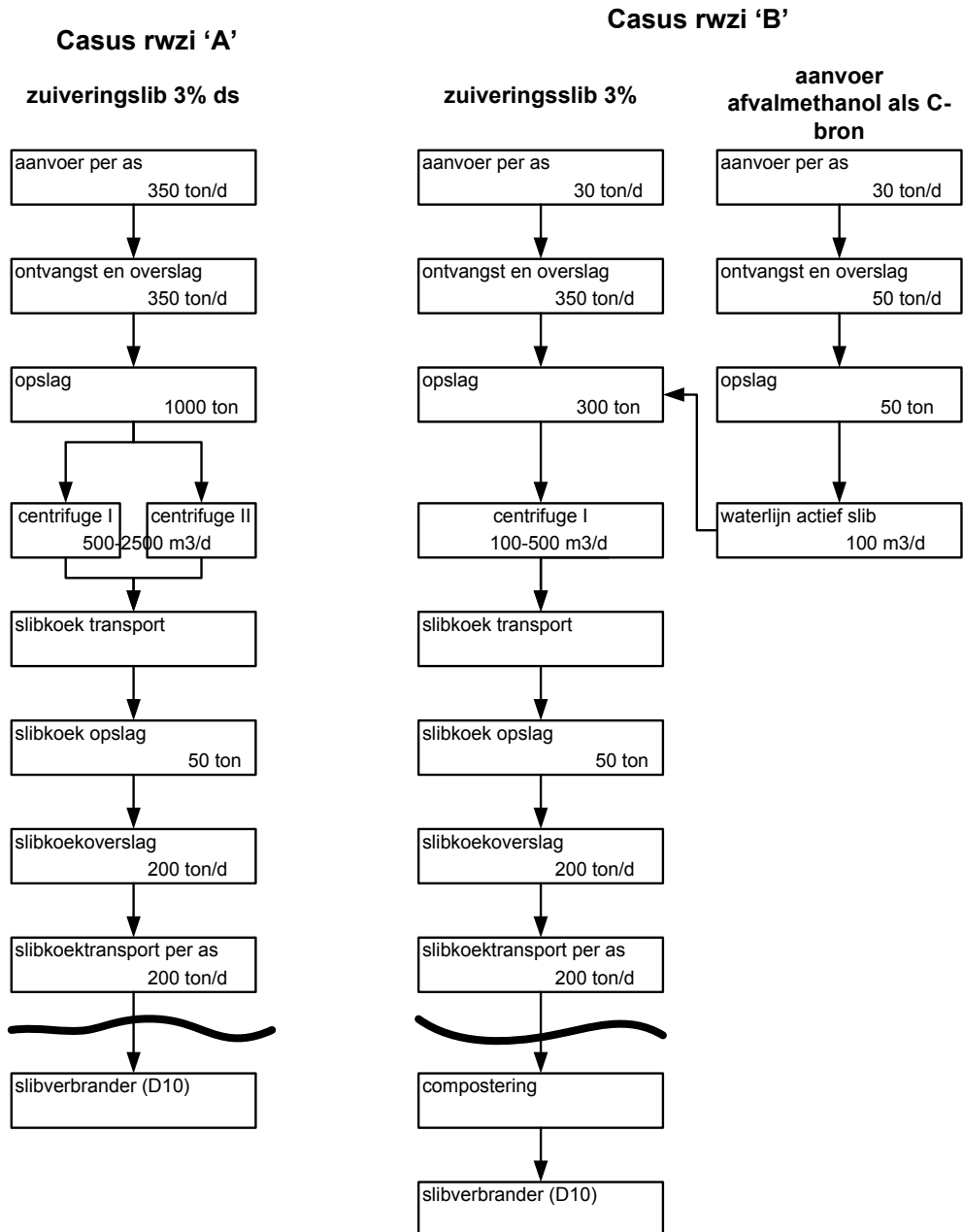
Het aangevoerde zuiveringsslib wordt gezien als een afvalstof. Het betreft verwijderingshandeling D9. Het filtraat wordt verwijderd volgens handeling D8. De eindverwerker wordt gekenmerkt door een verwijderingshandeling (D10).

De inzet van afvalmethanol betreft een nuttige toepassing, omdat bespaard wordt op hulpstoffen. Deze handeling is echter niet vervat in de rubrieken R1 tot en met R13. In de zin

van de IPPC-richtlijn is er geen sprake van een nuttige toepassing. De ontvangstcapaciteit bedraagt gezamenlijk meer dan 50 ton per dag. Derhalve is de rwzi IPPC-plichtig.

Voor 31-10-07 moet de inrichting voldoen aan de IPPC-richtlijn. De BBT's moeten voor deze datum zijn geïmplementeerd

VAN BEIDE CASUSSEN ZIJN DE PROCESSEN IN DE VOLGENDE FIGUUR GESCHEMATISEERD. PER PROCESUNIT IS EEN MAXIMALE DAGCAPACITEIT VERMELD OF EEN MAXIMAAL OPSLAGVOLUME

5

VASTSTELLEN BBT'S

Volgens de IPPC-richtlijn hebben bepaalde installatie een vergunning nodig. Deze zogenaamde IPPC-vergunning is een integrale vergunning waarin zowel Wvo- als Wm-aspecten zijn meegenomen. Een installatie krijgt pas een vergunning als is aangetoond dat deze voldoet aan de BBT's. Hiertoe is het begrip BBT geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving en vervangt daarmee het Alara-principe.

Ter voorkoming en beperking van verontreiniging moet de BBT worden toegepast. Dit geldt voor zowel IPPC-inrichtingen als niet IPPC-inrichtingen! Echter de IPPC-inrichtingen moeten voldoen aan BBT's per 31-10-2007. Dit betekent dat IPPC-inrichtingen vanaf die datum geëxploiteerd moeten worden op basis van BBT's.

In art 5a.1 van het Inrichtingen Vergunningenbesluit Milieubeheer (IVB-M) is aangegeven dat het bevoegd gezag bij de bepaling van de voor een inrichting of met betrekking tot een lozing in aanmerking komende beste beschikbare technieken rekening moet houden met de 'Regeling aanwijzing BBT-documenten'.

Met de documenten opgenomen in de ministeriële 'Regeling aanwijzing BBT-documenten' moet in elk geval rekening worden gehouden bij het vaststellen van BBT. Deze regeling is echter niet limitatief!

De regeling maakt onderscheid tussen documenten, de BREF's, genoemd in tabel één van de bijlage. In de regeling is aangegeven voor welke IPPC-installaties de documenten gelden.

Met de in tabel twee van de bijlage vermelde documenten (Nederlandse richtlijnen) moet rekening worden gehouden, voor zover deze documenten betrekking hebben op onderdelen van of activiteiten binnen de inrichting. Op termijn zullen aan deze tabel ook de CIW-aanbevelingen worden toegevoegd (informatie van Steunpunt Waterremissies).

De verhouding van de in tabel twee opgenomen documenten met de BREF's is niet geheel duidelijk. Het is namelijk goed mogelijk dat een inrichting voldoet aan bepaalde BBT's wanneer voldaan wordt aan bepaalde Nederlandse richtlijnen. Van geval tot geval zal dat nagetrokken moeten worden.

NB Omdat er regelmatig nieuwe BREF's en andere BBT-documenten worden vastgesteld, loopt de ministeriële regeling (vastgesteld 24-10-2005) achter. Inmiddels zijn meer BREF's van toepassing dan in de regeling worden genoemd.

6

BREF'S VAN TOEPASSING OP RWZI'S

Afhankelijk van de bedrijfsmatige activiteiten kunnen meerdere (horizontale) BREF's van toepassing zijn op IPPC-plichtige rwzi's, te weten:

1. BREF Industrial cooling systems (ICS) (release 12/2001);
2. BREF Emissions from storage of bulk or dangerous materials (ES) (release 7/2006);
3. BREF General principles of monitoring (GPM) (release 7/2003);
4. BREF Waste Treatments (WT) (release 8/2006);
5. BREF Common waste water and waste gas treatment and management systems in the chemical sector (W&WGT) (release 2/2003)
6. BREF Economic and cross media issues (E&CM) (release 7/2006).

Elke rwzi bevat een waterlijn. Hierin wordt stedelijk afvalwater gezuiverd. Het spuislib wordt opgevangen in bassins en afgevoerd. De meestal wat grotere rwzi's bevatten naast een waterlijn ook een sliblijn. In de sliblijn wordt het slib be/verwerkt dat in de waterlijn wordt geproduceerd. Bovendien kan in de sliblijn ook slib van andere rwzi's, dat bijvoorbeeld per as wordt aangevoerd, worden verwerkt. In principe kunnen de water- en sliblijn als separate installaties worden gezien. De 'waterlijn'-installatie produceert het slib dat in de 'sliblijn'-installatie wordt verwerkt, terwijl de afvalwaterstromen van de sliblijn in de waterlijn worden verwerkt. Beide installaties liggen veelal op hetzelfde terrein en zijn functioneel, technische en organisatorisch met elkaar verbonden. Het betreft dus één inrichting.

Vooralsnog wordt dan ook geconcludeerd dat wanneer een rwzi IPPC-plichtig is de gehele inrichting getoetst moet worden aan BBT's genoemd in de BREF's.

De BBT's kunnen onder andere ontleend worden aan de BREF's of andere documenten (zie hoofdstuk 2). De BREF's 4 en 5 bevatten enige overlap met name op het gebied van KAM-systemen.

De BREF 'Energy efficiency' (EE) is in voorbereiding. De Nederlandse 'BAT notes' alsmede het eerste BREF-concept (release 4/2006) kunnen vanaf de Infomil site gedownload worden. Het is nog steeds mogelijk dat de BREF sterk wordt gewijzigd. Om deze reden is ervoor gekozen om deze BREF (nog) niet mee te nemen bij het vaststellen van BBT's.

7

PROVINCIES OVER DE TOEPASSING VAN IPPC OP RWZI'S

Criteria	Provincie Gelderland	Provincie Noord-Brabant	Provincie Zuid-Holland	RWS
'Afvastof' of 'afvalwater'	Tot 'afvalwater' wordt gerekend: <ul style="list-style-type: none"> vloeibaar industrieel afval slib van andere rwzi's of derden opslaan van baggerspecie valt niet onder de IPPC Het maakt niet uit of de aangevoerde afvalstoffen in de waterrijn of de sibirijn worden verwerkt.	Tot 'afvalwater' wordt gerekend: <ul style="list-style-type: none"> vloeibaar industrieel afval huishoudelijk afvalwater per as aangevoerd. Zuiveringslib is wel afval (omdat het speciek genoemd is in de Kaderrichtlijn afval [09]). Intern slib niet omdat het binnen de inrichting wordt gevormd en verwerkt. Pas als het de inrichting definitief verlaat is het een afvalstof.	niet overwogen	RWS constateert veel onduidelijkheden bij Wm-bevoegd gezagen en interpretatie verschillen.
'Verwijdering' of 'nuttige toepassing'	niet in de overweging meegenomen	impliciet genoemd	niet overwogen	
Drempelwaarde van 50 ton	Is niet helemaal duidelijk. Geldt volgens de provincie alleen voor de slibbehandeling of vergisting. Capaciteit moet gebaseerd worden op de technische capaciteit (uurcapaciteit x uren per dag in bedrijf).	Is niet helemaal duidelijk. De provincie gaat ervan uit dat bij het verwerken van extern slib de inrichting IPPC-plichtig is tenzij het integendeel kan worden aangetoond	De provincie deelt de hoeveelheid afvalwater/slib die per jaar werkelijk wordt aangevoerd/verwerkt door 365 en toetst die hoeveelheid aan de drempelwaarde.	
Reikwijdte (BBT-toets op installatie of inrichting)	Indien een tussenstap nodig is dan is de IPPC misschien niet overwogen wel van toepassing. Een vergistingsinstallatie is wel IPPC-plichtig.	niet overwogen	niet overwogen	
Redenering	De provincie gaat ervan uit dat de behandeling van vloeibaar industrieel afval in een rwzi, is geregeld in de KRW en Wvo die beiden uitgaan van BBT, zodat de IPPC niet van toepassing is. Eenzelfde redenering wordt gevolgd voor (extern of intern) slib. Producten uit een vergisting zijn wel IPPC-plichtig omdat het uitgeste slib wordt verwijderd door verbranding op het land (D10).	vloeibaar industrieel afval of huishoudelijk afvalwater vormen een aandeel van stedelijk afvalwater. De rwzi is daarvoor bedoeld. Daarom vallen deze onder de definitie van 'afvalwater'. Slib niet omdat het expliciet genoemd is in de Kaderrichtlijn afval.	Directies volgen het grondslag daarvoor in de IPPC en Kaderrichtlijn afval. De provincie ziet ELV's als maatgevend in plaats van richtinggevend.	Directies volgen het Wm-bevoegd gezag
BREF's van toepassing	niet genoemd	BREF: WT, W&WGT, ES, CS, GPM, E&CM, EE; de provincie vindt dat E&CM en EE (nog) buiten beschouwing mogen worden gelaten. Dit moet wel worden gemitveerd.	4 stuks: WT, GPM, ICS, W&WGT (omdat de rwzi niet onder de chemische sector valt hoeft niet getoetst te worden op de BBT's van deze BREF). Geldt wel voor een nieuwe rwzi.	6 stuks: echter BREF Energy Efficiency nog niet geschikt voor toepassing vanwege ontbreken reikwijdte.

REACTIES BEVOEGD GEZAGEN OP BBT-TOETSTABELLEN

Criteria	Prv Friesland (1) Wetterskip Fryslân (2)	Prv Groningen (3) Waterschap Hunze en Aa's (4)	Prv Noord-Brabant (5) Waterschap Aa en Maas (6)	Prv Noord-Holland (7) RWS (8)	Prv Zeeland (9) Waterschap Zeeuwse Eilanden (10)
Opzet	(1) goed (2) goed	(3) goed (4) goed	(5) accoord (6) accoord	(7) nog geen reactie van bevoegd gezagen gehad (8) RWS heeft tabel aan extern bureau voorgelegd ter beoordeling	(9) werkwijze spreekt aan (10) goed
Beoordeling tabellen	(1) dekkend en goed Monitoring is vrij algemeen. (2) goed	(3) goed; (4) goed; enkele vragen	(5) accoord (6) accoord	(7) en (8) nog geen reactie gehad	(9) bruikbaarheid is goed (10) zeer positief
Inhoudelijke beoordeling van de antwoorden	(1) nog niet bekend; Monitoring: moet specifiek. (2):	(3) heeft vragen over specifieke onderwerpen; (4) goed	(5) + (6) antwoorden zijn juist; moeten wel bezien worden op handhaafbaarheid	(8) RWS heeft ingevulde tabel aan extern bureau voorgelegd ter beoordeling	(9) antwoorden zijn te weinig specifiek en moeten hier en daar verder worden uitgewerkt (10) inhoud soms aanscherpen
Discussie	(1) + (2) detailnivo van antwoorden; verwijzingen naar handboeken e.d. moet concreter; antwoorden moeten gehandhaafd kunnen worden	met name over BREF WT.	(5) + (6) discussie over handhaafbaarheid; wat is het gewenste detailnivo ?		(9) inhoud en detailnivo van de antwoorden
IPPC-plicht	(1) vanwege nuttige toepassing zijn de Friese rwzi's niet IPPC-plichtig	(3) mening niet bekend	(3) separate notitie opgesteld (is verwerkt in hoofdstuk 7)		(9) volgen de IPO-lijn = lijn provincie Limburg
BREF Economics & Cross media	(1): ? (2): BREF is niet van toepassing	nog geen reactie ontvangen	Deze BREF heeft geen toegevoegde waarde.	nog geen reactie ontvangen	(9) wordt weinig gebruikt in Zeeland; is met name relevant voor nieuwe situaties
BREF Monitoring	(1) moet specifiek.	nog geen reactie ontvangen	(5): nog niet ingeleverd; (6): erg globaal	nog geen reactie ontvangen	nog geen reactie ontvangen
Is rwzi BBT-waardig ?	kan nog niet met zekerheid worden gesteld; vanwege nuttige toepassing zijn de rwzi's van het Wetterskip niet IPPC-plichtig	nog geen reactie ontvangen	ja	kan nog niet met zekerheid worden gesteld; vanwege nuttige toepassing zijn de rwzi's van het Hoogheemraadschap niet IPPC-plichtig	ja

9

CONCLUSIE

Met betrekking tot het deelproject kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1. in zijn algemeenheid is er veel discussie en onduidelijkheid over de IPPC-plicht van rwzi's. De onderhavige notitie geeft extra informatie hoe de IPPC geïnterpreteerd zou kunnen worden met het oog op rwzi's;
2. het toetsen van de bedrijfsmatige rwzi-activiteiten aan BBT's met behulp van de voorgestane wijze (dwz de BBT-toetstabellen) voldoet goed, zowel voor vergunninghouder als bevoegd gezag;
3. de vergunninghouders moeten voldoende aandacht besteden aan de kwaliteit en het detailnivo van de antwoorden;
4. de antwoorden moeten voldoen aan de criteria van zorgvuldigheid, toereikendheid en controleerbaarheid. Vergunninghouders moeten zoveel mogelijk verwijzen naar concrete documenten;
5. de BREF's Economics & cross media is voor rwzi's meestal niet relevant.
De bevoegd gezagen delen deze mening omdat:
 - de BBT's, die genoemd zijn in de BREF's , goed toepasbaar zijn en daar geen discussie over is;
 - er geen conflicterende BBT's zijn binnen een rwzi;
 - het voor het overgrote deel bestaande inrichtingen betreft.

BIJLAGE I

LIJST VAN AFKORTINGEN

- BAT: best available technique
- BBT: best beschikbare techniek
- BREF: BAT reference document
- ELV: emission level values: emissiegrenswaarde = lozingseis
- GPBV: geïntegreerde preventie en beperking van verontreiniging
- IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control
- IPO: Interprovinciaal overleg: koepelorganisatie van de twaalf provincies
- KRW: Kader Richtlijn Water
- rwzi: rioolwaterzuiveringsinrichting
- WKK: warmtekrachtkoppeling: een combinatie van een gasmotor en een generator met behulp waarvan biogas wordt omgezet in electriciteit en warm water
- Wvo: wet verontreiniging oppervlaktewateren